

MİLLETLERARASI HUKUK

Deniz Hukuku Konferansı

Yazar, deniz hukuku ile ilgili 3. Milletlerarası Konferansın, özelliğini ve amacını anlatmakta, konferans çalışmalarının siyasal ve ekonomik açılardan milletlerarası ilişkilerde getirdiği yenilikleri incelemektedir¹.

Milli hakimiyet altındaki deniz sahalarının tesbiti ve sınırları

Makalede, kara suları sınırlarının tesbiti sorunu çeşitli açılardan incelenmekte ve konunun ekonomik yönü vurgulanmaktadır².

Okyanuslarda maden kaynaklarını işletme hakları

Yazıda, deniz maden kaynaklarının değerlendirilmesinde, gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler arasındaki ilişkiler, hukuki yönden, ele alınarak incelenmektedir³.

Yeni deniz hukukunda seyrisefer

Denizlerdeki faaliyetler ve seyrisefer çeşitli yönleriyle ele alınmakta, deniz ulaşımının dayandığı hukuki temeller ve bu konudaki yeni gelişmeler incelenmektedir⁴.

Deniz sahalarının korunması ve deniz hukuku

Denizin kirlenmesi zamanımızda önemli konulardan birini oluşturmakta ve deniz hukukuna paralel olarak bu hukukun dışında denizin korunması ile ilgili uluslararası düzeyde daha belirgin ve çok sayıda kurallar ortaya konmakta, uluslararası işbirliği artmaktadır. Yazar, anlaşmalarda belirtilen bu kuralları, deniz hukuku gelişmeleri açısından incelemektedir⁵.

Yeni deniz hukukuna göre bilimsel araştırma ve bu araştırmalara muvafakat ilkesi

Yazar, denizlerde bilimsel araştırmanın teknik bir konu gibi görünmesine rağmen,

aslında genel politik çıkarlarla girift bir karmaşık sorun olduğunu belirterek az gelişmiş ülkelerle gelişmiş ülkeler arasında en önemli anlaşmazlıklardan birini teşkil ettiğini vurgulamakta ve araştırmaların serbestliğini, araştırmaya sahil ülkesinin önceden muvafakatı ilkesindeki gelişmeleri incelemektedir⁶.

Baltık denizi ve bu denizin sahil ülkeleri arasında iş birliği sorunları

Yazar, Baltık Denizinin coğrafi ve hukuki durumunu belirterek 1973 tarihli Gdansk ve 1974 tarihli Helsinki anlaşmalarından sonra gelişen işbirliğini balıkçılık ve çevre korunması açısından incelemektedir⁷.

- 1) LEVY, Jean-Pierre, *La conférence sur le droit de la mer. Revue générale de droit international public* 1980, s. 7-67.
- 2) CAFLISCH, Lucius, *Les zones maritimes sous juridiction nationale, leurs limites et leur délimitation. Revue générale de droit international public* 1980, s. 68-119.
- 3) BENNOUNA, Mohamed, *Les droits d'exploitation des ressources minérales des Océans. Revue générale de droit international public*, 1980, s. 120-143.
- 4) RÛPHAGEN, Willem, *La navigation dans le nouveau droit de la mer, Revue générale de droit international public*, 1980 s. 144-177.
- 5) DOUAY, Claude, *Le droit de la mer et la préservation du milieu marin. Revue générale de droit international public*, 1980, s. 178-215.
- 6) TREVES, Tullio, *Principe de consentement et recherche scientifique dans le nouveau droit de la mer. Revue general de droit international ppublic*, 1980 s. 253-268.
- 7) GORALCZYK, Wojciech, *La mer Baltique et les problèmes de coopération des Etats riverains. Revue générale de droit international public*, 1980 s. 269-283.

Yeni Deniz Hukuku ve Hint Okyanusu

Makalede, deniz sahaları ve Hint Okyanusundan faydalanma konuları ile ilgili deniz hukukundaki gelişmeler incelenmektedir⁸.

Karayip Denizi.

Yazıda, Karayip Denizi ile ilgili milli hukuki düzenlemeler belirtilerek, bilimsel araştırmalar, kaynakların değerlendirilmesi, çevre korunmasında çok taraflı işbirliği konuları işlenmektedir⁹.

Deniz Hukuku ve Antarktik

Yazıda, 1961 tarihli Antarktik Andlaşması çerçevesinde Antarktik kıtası ile ilgili

sorunlar ele alınmakta ve bu kıtanın özelliği nedeniyle yeni kurallar ve düzenlemeler gereği üzerinde durulmaktadır¹⁰.

8) RANJEVA, Raymond. *L'océan indien et le nouveau droit de la mer. Revue générale de droit international public.* 1980. s. 298-309

9) PULVENIS, Jean-François. *La mer des Caraïbes. Revue générale de droit international public.* 1980. s. 310-317.

10) OERREGO VICUNA, Francisco et INFANTE, Maria Teresa *Le droit de la mer dans l'Antractique. Revue générale de droit international public.* 1980. s. 340-350.

Derleyen: Dr. Vahdettin TUĞSAT

MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK**Evlilik Sonrası Nafaka ve Kamu Düzeni**

Michael Griesbeck, son yıllarda Alman mahkemelerinin boşanma davası sonunda diğer eşe nafaka verilmesi konusunda gösterdikleri tutumu ele almaktadır. Alman mahkemeleri evliliğe son veren statü, eşe yeterince nafaka verilmesine ilişkin bir hükme sahip değilse, nafakaya bu yabancı kanun yerine kamu düzeni gerekçesi ile Alman kanununu uygulamaktadırlar.

Yazarın vardığı sonuçlar şunlardır: Alman hukukunda, yabancı kanun hükmünün Alman kanunlarındakinden farklı olması bizzat kamu düzenine aykırılık teşkil etmektedir.

Yabancı kanuna göre nafaka verilmesi mümkün olmayan hallerde, Alman kamu yardım müesseselerinin ödemedi bulunması, kamu düzeni kuralına başvurularak yabancı hukuk yerine Alman kanunlarının uygulanmasına haklı bir gerekçe olamaz. Çünkü Alman yardım müesseselerinin yardımda bulunması mali bir problemdir, ama kamu düzeni uygulamasında esas olan Alman ahlâk ve ada-

bına tahammül edilmez aykırılık teşkil etmez.

Yazara göre, sadece bakıma muhtaç çocuğun menfaatleri kamu düzeni uygulamasına gerekçe olabilir. Çünkü kendisine bırakılmış eş, çalıştığı için, çocuğuna gerekli ihtimamı gösteremiyorsa, bu husus, somut olayda, kamu düzeni uygulamasında gerekçe olacak "tahammül edilememe" durumunu yaratabilir¹.

Ticari Temsilde Kanunlar İhtilafına İlişkin Bağlama

Ebenroth, temsil yetkisine uygulanacak bağlama kuralını tespit ederken esas akit statüsü, etki alanı ve temsil olunanın ikametgahı kriterleri arasında değerlendirmeler yapmaktadır. Sonuçta temsil olunanın ikametgahı hukukunun, önceden bilinebilmesi sebebi ile hukuk güvenliğini gerçekleştirdiğini ileri sürmektedir. Yazara göre, temsil olunanın hukuku, ikametgahında faaliyet

1) MICHAEL GRIESBECK, *Nacheheliche Unterhaltspflicht und ordre public, Fam. RZ.* 1983, Heft 10, 961 vd.

göstermeyen temsilcilerle, birden çok ülkede faaliyet gösteren temsilcilere ilişkin bağlama açısından, en adil bağlamayı teşkil etmektedir².

Evlilik Rejimlerine Uygulanacak Kanunla İlgili La Haye Sözleşmesi

Makalede evlilik rejimleriyle ilgili La Haye sözleşmesinin uygulanma alanı, rejime uygulanacak kanunun tesbiti ve bu kanunun evlilik sürecinde değişme şekilleri incelenmektedir³.

Eski çağlarda kanun ihtilafları

Yazıda kanun ihtilaflarının etimolojisi, konunun uygarlık ilerledikçe belirlendiği anlatılmakta, Eski Yunanda ve Romada sorunun çözüm şekilleri incelenmektedir⁴.

Milletlerarası tahkimlerde ve anlaşmalarda "Lex Mercatoria"

Makalede, milletlerarası ticaretin gittikçe gelişmesi nedeniyle ticari ilişkileri düzenleyen kuralların geliştirilmesi ve birleştirilmesinin önemi vurgulanmakta, "Lex Mercatoria"nın tatbikattaki yeri akitlerden ve tahkim işlemlerinden alınan örneklerle gösterilmektedir⁵.

Milletlerarası poliş ve bonolarla ilgili andlaşma tasarısı

Yazıda, uluslararası tedavülde kıymetli evrakı düzenleyen kanunlar ve kambiyo hukukunun birleştirilmesi faydaları vurgulanmakta, bu konudaki Birleşmiş Milletler, Milletlerarası Ticaret Hukuku Komisyonu (C.N.U.D.C.I.) tarafından hazırlanan sözleşme tasarısı incelenmektedir⁶.

Tahkim tüzüğü

Milletlerarası ticari tahkim ile ilgili gelişmeler ve yapılan çeşitli andlaşmalar doğrultusunda, Birleşmiş Milletler Ticaret Hukuku Komisyonu (C.N.U.D.C.I.) tarafından tahkim için örnek genel bir tüzük hazırlanmıştır. Yazar, bu tüzüğü tanıtarak tahkim usullerinde uyum sağlamanın faydalarını belirtmektedir⁷.

Yabancıların 1980 yılındaki durumu

1950 ila 1975 yılları arasında, Batı Avrupa Ülkelerinde işgücü gereksinimi nedeniyle bir çok yabancı, işçi olarak bu ülkelere girmiştir. Ancak, 1975 den sonra bu gereksinim çeşitli nedenlerle azaldığı için, yabancı işçilerin girişi sınırlanmakta, hatta gereksinim kalmayanları, kendi menşe ülkelerine gönderilmek yolları aranmaktadır. Yazar, bu yabancıların 1980 yılında Fransadaki hukuki durumlarını incelemektedir⁸.

Milletlerarası tahkim ve Amerikan Mahkemeleri

Yazıda tahkimin milletlerarası ilişkilerde uygulanma alanları ve A.B.D. jurisprudansının tahkim konusuna katkıları incelenmektedir⁹.

Derleyenler : Prof. Dr. Gülören
TEKİNALP, Dr. Vahdettin TUĞSAT

- 2) CARSTEN TOMAS EBENROTH, *Kollisionsrechtliche Anknüpfung Kaufmännischer Vollmachten*, *Juristen Zeitung*, 1983, 821 vd.
- 3) Loussouarn, Y. *La Convention de La Haye sur la loi applicable aux régimes matrimoniaux*, *Journal du Droit International*. 1979, s. 5-20.
- 4) Sturm, F. *Comment l'Antiquité réglait-elle ses conflits de lois*. *Journal du Droit International*. 1979, s. 259-273.
- 5) Goldman, B. *Lex Mercatoria dans les contrats et l'arbitrage internationaux*. *Journal du Droit International*. 1979, s. 475-505.
- 6) Bloch, P. *Le projet de convention de la CNUDCI sur les lettres de change internationales et les billets à ordre internationaux*. *Journal du Droit International*. 1979, s. 770-792.
- 7) Fouchard, PH. *Le règlement d'arbitrage de la CNUDCI*. *Journal du droit international*. 1979, s. 816-845
- 8) Simon-Depitre, *La condition des étrangers en 1980*. *Journal du Droit International*. 1981 s. 255-276.
- 9) Delaume, G.R. *L'arbitrage international et les tribunaux américains*. *Jorunal du droit international*. 1981, s. 788-811.